

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА**

**ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
З ВИКОНАННЯ НАУКОВИХ РОБІТ**

Для студентів освітньо-кваліфікаційних рівнів «Бакалавр» і
«Магістр» спеціальностей 035 «Філологія» та 014 «Середня освіта»

УДК 378.22:001.891]:[80+373.5](072)

Методичні рекомендації з виконання наукових робіт: [Для студентів освітньо-кваліфікаційних рівнів «бакалавр» і «магістр» спеціальностей 035 «Філологія» та 014 «Середня освіта»] / Укладачі: А. А. Іщук, Г. М. Лебединець, Т. В. Макухіна. Київ: Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2023. 81 с.

Укладачі:

Іщук Алла Анатоліївна – кандидат філософських наук, доцент кафедри англійської філології

Лебединець Ганна Михайлівна – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри англійської філології

Макухіна Тетяна Володимирівна – кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської філології

Рецензенти:

Леміш Наталія Євгенівна – доктор філологічних наук, професор кафедри прикладної лінгвістики, порівняльного мовознавства та перекладу УДУ імені Михайла Драгоманова

Гладуш Надія Федорівна – кандидат філологічних наук, професор кафедри лінгвістики та перекладу Київського університету імені Бориса Грінченка

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ	6
ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО НАУКОВИХ РОБІТ	8
РОЗДІЛ 1. ПІДГОТОВКА, НАПИСАННЯ ТА ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ З АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ	9
1.1 Вибір та узгодження теми	9
1.2 Підбір літератури та складання плану роботи	9
1.3 Структура та порядок виконання курсової роботи	11
1.4 Вимоги до оформлення курсової роботи	12
1.5 Захист курсової роботи та критерії оцінювання	14
РОЗДІЛ 2. ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП НАПИСАННЯ БАКАЛАВРСЬКОЇ / МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	16
2.1 Вибір теми та затвердження графіка роботи	16
2.2 Складання плану дослідження та добір матеріалу	18
2.3 Організація співпраці наукового керівника та студента-випускника	21
РОЗДІЛ 3. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ БАКАЛАВРСЬКОЇ / МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	23
3.1 Титульний аркуш	23
3.2 Summary	24
3.3 Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів ...	24
3.4 Зміст	24
3.5 Вступ	25
3.6 Розділи	28
3.7 Висновки	29
3.8 Список використаних джерел	30
3.9 Додатки	30

РОЗДІЛ 4. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ БАКАЛАВРСЬКОЇ /	
МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	32
4.1 Загальні вимоги	32
4.2 Оформлення заголовків	33
4.3 Правила цитування та посилання на використані джерела	34
4.4 Рисунки, таблиці, переліки	36
4.4.1 Рисунки	36
4.4.2 Таблиці	36
4.4.3 Переліки	37
4.5 Оформлення списку використаних джерел	37
4.6 Оформлення додатків	38
РОЗДІЛ 5. ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	
БАКАЛАВРСЬКОЇ / МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	40
5.1 Попередній захист бакалаврської / магістерської роботи	40
5.2 Дотримання принципів академічної доброчесності	40
5.2.1 Визначення понять та загальні принципи академічної доброчесності (відповідно до ст. 42 Закону України «Про освіту» від 05.09.2017)	41
5.2.2 Відповідальність за порушення академічної доброчесності	43
5.2.3 Порядок виявлення та встановлення факту академічного плагіату ...	45
5.2.4 Використання інструментів для роботи з текстом, створеним штучним інтелектом	46
5.3 Порядок подання дипломної роботи на антиплагіатну перевірку	46
5.4 Порядок розгляду апеляцій щодо наявності академічного плагіату	48
5.5 Оформлення документів, пов'язаних із захистом бакалаврської / магістерської роботи	49
5.6 Вимоги та процедура захисту кваліфікаційних робіт	50

5.7 Правила виконання мультимедійної презентації	52
5.8 Критерії оцінювання бакалаврських / магістерських робіт	53
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	59
ДОДАТОК А Орієнтовна тематика наукових робіт	62
ДОДАТОК Б Зразки оформлення титульних сторінок	65
ДОДАТОК В Схема оформлення Summary кваліфікаційної роботи	70
ДОДАТОК Г Схема оформлення змісту кваліфікаційної роботи	72
ДОДАТОК Д Зразок оформлення ілюстрацій і таблиць	73
ДОДАТОК Е Зразки оформлення бібліографічних описів	74
ДОДАТОК Ж Список лексичних одиниць та фраз, корисних для написання курсової роботи з англійської філології та Summary для бакалаврської та магістерської роботи	76
ДОДАТОК И Зразки відгуку наукового керівника та рецензії на бакалаврську / магістерську роботу	78

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Професійна підготовка студента включає в себе обов'язкову наукову роботу, результатом якої є виконання курсової роботи, бакалаврської та магістерської роботи. Наукові роботи з англійської мови допомагають студенту набувати фахові компетентності відповідно до Стандартів вищої освіти України, а саме «здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мови, що вивчається, здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних фактів, здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні, здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень, здатність здійснювати лінгвістичний та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів» [14; 15].

Виконання наукової роботи вимагає від студента залучення теоретичних та практичних знань, вміння підбирати матеріал для дослідження, розвиває навички критичного та аналітичного мислення, формує професійні навички володіння англійською мовою та термінологічним апаратом із фахових дисциплін з філології.

Курсова робота, яка є *оригінальним самостійним науковим дослідженням*, має на меті:

- розвинути навички теоретичного мислення студента;
- поглибити та узагальнити практичні і теоретичні знання з англійської мови;
- закріпити використання методів лінгвістичного аналізу;
- продемонструвати вміння самостійно організувати наукові пошуки, підбирати матеріал, осмислювати та аналізувати отримані дані, аргументовано представити результати дослідження.

Бакалаврська та магістерська дипломні роботи є *самостійними випускними кваліфікаційними роботами*, необхідними для отримання освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» та «Магістр» відповідно.

Бакалаврська/магістерська робота є важливим видом самостійної наукової роботи студентів, під час написання якої вони опановують методи лінгвістичного аналізу, застосовують знання з фахових теоретичних дисциплін та набувають вміння проведення наукового дослідження.

Метою написання бакалаврської/магістерської роботи є:

- поглиблення теоретичних і практичних знань з англійської філології, обґрунтування лінгвістичних теорій та застосування новітніх методів наукових досліджень;
- набуття навичок орієнтуватися в сучасних наукових розробках філологічної науки, критично їх аналізувати та застосовувати при вирішенні конкретних практичних завдань свого дослідження;
- розробка актуальної наукової проблеми та практичних рекомендацій відповідно до сучасних лінгвістичних задач.

Під час захисту наукової роботи студент повинен представити досліджувану проблему, методи, використані під час дослідження, мету та завдання роботи, а також сформулювати основні наукові результати наукового пошуку. При цьому необхідно зважати на вміння системно та аналітично представляти отримані дані, а також на наукову новизну та цінність отриманих результатів.

Дані методичні рекомендації адресовані студентам факультету іноземної філології денної, заочної та вечірньої форм освітнього рівня «бакалавр» та «магістр».

При підготовці даних методичних рекомендацій було використано державні стандарти та нормативні документи до оформлення наукових робіт, зокрема ДСТУ 8302-2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання», ДСТУ 3008-2015 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення», ДСТУ 3582-2013 «Інформація та документація. Бібліографічний опис скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила».

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО НАУКОВИХ РОБІТ

	Курсова робота	Бакалаврська робота	Магістерська робота
Мова виконання	Англійська	Українська (окрім Summary)	Українська (окрім Summary)
Обсяг основного тексту	25-30 сторінок	60 сторінок	80 сторінок
Кількість використаних джерел	Мінімум 30	Мінімум 40	Мінімум 60
Технічні вимоги	Шрифт тексту та заголовків підрозділів – Times New Roman (14 кегель), шрифт структурних елементів і заголовків розділів – Times New Roman (16 кегель). Міжрядковий інтервал – 1,5. Абзац – 12,5 мм, вирівнювання за шириною. Поля: ліве – 25 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.		
Кількість основних розділів	2	2	2-3
Апробація (виступ на конференції та публікація тез / статті)	Не вимагається	Не вимагається (але рекомендується)	Обов'язково
Summary	Не вимагається	Обов'язково (виконується англійською мовою)	
Відгук наукового керівника, рецензія	Не вимагається	Обов'язково (рецензент із науковим ступенем або вченим званням, який працює на кафедрі, де виконувалась робота, на іншій кафедрі факультету, в інших наукових установах чи вищих навчальних закладах України)	
Мова захисту	Англійська		

РОЗДІЛ 1

ПІДГОТОВКА, НАПИСАННЯ ТА ЗАХИСТ КУРСОВОЇ РОБОТИ З АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

1.1 Вибір та узгодження теми

Тема курсової роботи з англійської мови має бути вузькою та відповідати актуальним лінгвістичним тенденціям, а також науковим інтересам студента. Кафедра англійської філології щороку затверджує орієнтовний перелік тем курсових робіт з англійської філології. Студент має обрати тему з переліку та разом зі своїм науковим керівником уточнити тему відповідно до свого плану наукової розробки. Студенти однієї академічної групи не можуть працювати над однією темою.

Студент має право запропонувати науковому керівнику власну тему курсової роботи, обґрунтувавши свій вибір. Науковий керівник повинен розглянути запропоновану тему і може її погодити або відхилити, надавши аргументований висновок.

Студент не може починати роботу над курсовою роботою, не отримавши згоди свого наукового керівника. Якщо студент бажає змінити тему курсової роботи, він має повідомити про це свого наукового керівника на початковому етапі підготовки. Науковий керівник може відмовити студенту в зміні теми курсової роботи, якщо на це немає вагомих причин. Орієнтовний перелік тем представлено в Додатку А.

1.2 Підбір літератури та складання плану роботи

Після затвердження теми студент починає підбирати наукову літературу та складає попередній план майбутньої роботи, який затверджується науковим керівником. Назви розділів і підрозділів повинні бути логічно і чітко сформульовані та націлені на розкриття головної теми курсової роботи. У процесі ознайомлення із періодичними виданнями, монографіями та іншими

фундаментальними роботами з обраної тематики структура роботи може змінюватися (тільки після узгодження з науковим керівником).

Вивчення наукової літератури допомагає ознайомитися з термінологією, основним понятійним матеріалом з обраної теми, визначити основну мету та завдання дослідження, підібрати ілюстративний матеріал. Опрацювання літератури включає в себе прочитання, аналіз та використання даних для власного дослідження. При цьому варто пам'ятати про положення академічної доброчесності. Прямі та непрямі цитування, перефразування наукових положень та згадування науковців і їхніх робіт оформлюються з посиланням на джерело. Прямі (дослівні) цитування допускаються лише у випадку необхідності і не повинні переважати над авторським текстом наукової роботи. Студент може використовувати думки інших авторів для підсилення власної наукової позиції, виокремлення ключових положень теми роботи, демонстрації полеміки з проблемних питань. Запозичення тексту інших авторів без посилань вважається плагіатом. Текст наукової роботи, яка містить плагіат, не допускається до захисту.

Усі джерела, якими користується студент під час підготовки курсової роботи, утворюють список використаних джерел, оформлений відповідно до правил бібліографічного опису.

Список використаних джерел курсової роботи налічує **не менше 30 одиниць** і включає сучасні (за останні **п'ять років**) наукові джерела іноземною мовою та фундаментальні праці з обраної тематики.

Оформлювати список необхідно у відповідності до Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» або одним зі стилів, віднесених до рекомендованого переліку стилів оформлення списку наукових публікацій для гуманітарних дисциплін – Harvard Referencing

Style, MLA (Modern Language Association) Style, Chicago style: Notes and Bibliography [10; 12].

1.3 Структура та порядок виконання курсової роботи

Курсова робота має такі **структурні елементи**:

- Титульний аркуш англійською мовою
(див. Додаток Б)
- LIST OF SYMBOLS, ABBREVIATIONS, etc.
(у разі потреби)
- CONTENTS
- INTRODUCTION
- CHAPTER 1, CHAPTER 2
- CONCLUSIONS
- REFERENCES
- APPENDIX (у разі потреби)

У *вступі* необхідно обґрунтувати актуальність обраної теми, представити мету та завдання роботи, визначити об'єкт і предмет дослідження, матеріал дослідження, методи та наукову новизну, структуру курсової роботи. Обсяг вступу – **2-3 сторінки**.

Основна частина курсової роботи складається з двох розділів, які можуть містити підрозділи. Назви розділів та підрозділів не повинні співпадати між собою та із загальною назвою курсової роботи. Обсяг двох розділів становить **23-25 сторінок**.

Перший розділ курсової роботи визначає теоретичну базу дослідження. Студент розкриває основні поняття тематики дослідження, представляє класифікації, описує наявні гіпотези досліджуваної проблеми, висловлює власну думку стосовно таких гіпотез.

У *другому розділі* курсової роботи студент проводить практичний лінгвістичний аналіз обраної проблеми на конкретному матеріалі. Важливо уникати описовості в роботі та приділяти увагу аналітичній складовій.

Завершують роботу загальні висновки, де стисло підбиваються підсумки дослідження та висуваються рекомендації щодо подальшої розробки даної теми та використання одержаних результатів. Обсяг висновків становить **1-2 сторінки**.

Після висновків подається список використаних джерел та додатки, якщо такі наявні.

Порядок виконання курсової роботи визначає науковий керівник у відповідності до навчального плану. Науковий керівник консультує студента, надає рекомендації стосовно наукових джерел та розробки наукової проблеми. Після затвердження плану роботи науковий керівник має ознайомити студента із терміном подачі курсової роботи для перевірки. Остаточний варіант курсової роботи, оформлений відповідно до вимог, надається науковому керівнику за два тижні до захисту. Науковий керівник після перевірки може допустити роботу до захисту, надати зауваження до роботи, відхилити роботу з аргументованим висновком.

Причинами не допущення роботи до захисту є невідповідність тексту курсової роботи темі дослідження, відсутність наукової новизни, наявність фактів академічної недоброчесності, невідповідність правилам оформлення, порушення графіку подання курсової роботи науковому керівнику тощо.

Дата захисту курсової роботи визначається науковим керівником згідно з навчальним планом. Після захисту студент повинен надати курсову роботу у друкованому вигляді на кафедру англійської філології.

1.4 Вимоги до оформлення курсової роботи

Обсяг курсової роботи складає **25-30 сторінок** без урахування титульного аркушу, змісту, списку використаних джерел та додатків.

Текст роботи має бути викладений науковим стилем мовлення. Курсова робота виконується **англійською мовою**. Корисні фрази та наукові поняття англійською мовою зібрані у Додатку Ж.

Курсова робота у вигляді рукопису подається на кафедру англійської філології у м'якій обкладинці.

Текст друкується шрифтом Times New Roman (14 кегель) через 1,5 міжрядкових інтервали. Абзацний відступ – 12,5 мм, вирівнювання тексту в абзаці – за шириною. Поля: ліве – 25 мм, праве – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.

Нумерація сторінок є наскрізною, тобто починається з першої (титульної) сторінки і зберігається до останньої сторінки. Для нумерації використовують арабські цифри. Номер сторінки *не ставиться* на титульній сторінці, списку умовних символів та змісті.

Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи наведено в Додатку Б.

Зміст роботи містить план роботи із зазначенням номеру початкової сторінки кожного компоненту плану.

Усі структурні елементи подаються великими літерами з нової сторінки без крапки в кінці та друкуються по центру:

LIST OF ABBREVIATIONS

CONTENTS

INTRODUCTION

CHAPTER 1

CHAPTER 2

CONCLUSIONS

REFERENCES

APPENDIX

Заголовки (назви) розділів друкують з нового рядка великими літерами напівжирним шрифтом.

презентацією, наочним матеріалом (таблиці, картки тощо). Правила та вимоги до підготовки презентації викладено в **підрозділі 5.7.**

Після виступу науковий керівник та всі присутні задають доповідачу питання та обговорюють положення курсової роботи. Захист проводиться *англійською мовою.*

Критеріями оцінки курсової роботи є обґрунтування актуальності теми дослідження, відповідність змісту роботи заявленій темі, логічний виклад матеріалу, вміння робити висновки та відповідати на питання з теми дослідження, оформлення роботи відповідно до вимог, розуміння студентом основних понять із теми дослідження, грамотна наукова англійська мова (усна і письмова), самостійність виконання дослідження.

Компонентами оцінки є наукова складова виконаного дослідження, відповідність технічним вимогам, дотримання графіку виконання роботи, усний захист наукових положень роботи.

РОЗДІЛ 2

ПІДГОТОВЧИЙ ЕТАП НАПИСАННЯ БАКАЛАВРСЬКОЇ / МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

2.1 Вибір теми та затвердження графіка роботи

Виконання бакалаврської / магістерської роботи починається з вибору теми, яка повинна бути актуальною та відповідати напряму наукових досліджень кафедри англійської філології. Тематика робіт стосується різних курсів, що викладаються на кафедрі англійської філології, а саме стилістика, лексикологія, теоретична граматики, ділова англійська мова тощо. Перелік орієнтовних тем бакалаврських / магістерських робіт доступний у Додатку А. Щороку теми обговорюються і затверджуються на засіданні кафедри на початку навчального року. Студент має право обрати тему з переліку, наданого кафедрою, або запропонувати власну тему, обґрунтувавши її наукову цінність та практичну і теоретичну значущість.

Для ефективної організації науково-дослідної роботи науковий керівник разом із студентом складає орієнтовний графік роботи над дипломним проектом. Окремі пункти графіку є обов'язковими, наприклад доповіді про проміжні результати над дослідженням. Науковий керівник доповідає завідувачу кафедри про недотримання студентом графіка. Загальний графік роботи над дипломними проектами щороку затверджується на засіданні кафедри.

Приблизний графік виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи

<i>№ n/n</i>	<i>Зміст етапу виконання бакалаврської роботи</i>	<i>Термін виконання</i>
1	Вибір та затвердження теми бакалаврської роботи	протягом вересня
2	Складання з керівником плану виконання бакалаврської роботи	протягом вересня
3	Опрацювання наукових джерел, робота над	до 01 листопада

	теоретико-методологічною базою дослідження	
4	Подання науковому керівнику вступу та першого розділу бакалаврської роботи на перевірку	до 01 грудня
5	Опрацювання практичного матеріалу дослідження та підготовка другого розділу бакалаврської роботи	до 10 лютого
6	Подання науковому керівнику другого розділу бакалаврської роботи на перевірку	до 01 березня
8	Оформлення повного тексту бакалаврської роботи, висновків, резюме, додатків, списку бібліографічних джерел	до 15 квітня
9	Подання на кафедру відгуку керівника та рецензії на бакалаврську роботу	до 01 травня
10	Проходження попереднього захисту бакалаврської роботи на кафедрі	початок травня
11	Подання бакалаврської роботи на антиплагіатну перевірку	протягом травня
12	Подання бакалаврської роботи на кафедру у переплетеному екземплярі	до 01 червня
13	Захист бакалаврських кваліфікаційних робіт на засіданні державної екзаменаційної комісії	червень

Приблизний графік виконання магістерської кваліфікаційної роботи

№ n/n	<i>Зміст етапу виконання магістерської роботи</i>	<i>Термін виконання</i>
1	Вибір та затвердження теми магістерської роботи	протягом вересня
2	Складання з керівником плану виконання магістерської роботи	протягом жовтня
3	Опрацювання наукових джерел, робота над теоретико-методологічною базою дослідження	до 01 лютого

4	Подання науковому керівнику вступу та першого розділу роботи на перевірку	до 01 квітня
5	Опрацювання практичного матеріалу дослідження та підготовка другого розділу магістерської роботи	до 01 червня
6	Подання науковому керівнику другого розділу магістерської роботи на перевірку	до 30 червня
7	Оформлення повного тексту магістерської роботи, висновків, резюме, додатків, списку бібліографічних джерел	до 01 вересня
8	Подання на кафедру відгуку керівника та рецензії на магістерську роботу	до 01 жовтня
9	Проходження попереднього захисту магістерської роботи на кафедрі	початок жовтня
10	Подання магістерської роботи на антиплагіатну перевірку	протягом листопада
11	Подання магістерської роботи на кафедру у переплетеному екземплярі	до кінця листопада
12	Захист магістерської кваліфікаційної роботи на засіданні державної екзаменаційної комісії	грудень

2.2 Складання плану дослідження та добір матеріалу

Перед початком роботи над дослідженням потрібно скласти попередній план бакалаврської / магістерської роботи. Він має містити низку логічних положень, що розкривають обрану тему та зміст дослідження. Студент узгоджує план із науковим керівником, який за потреби корегує план.

Такий план дає змогу схематично представити досліджувану проблему в різних варіантах. На пізніших етапах роботи план можна змінити, якщо це обумовлено логікою дослідження, отриманими результатами дослідження тощо.

Робота над дипломним проектом передбачає опрацювання великого обсягу науково-дослідної літератури, що дозволяє сформулювати теоретичні засади дослідження. Вивчаючи літературні джерела, потрібно стежити за коректним оформленням виписок і посилань. Студент, який виконує дипломну роботу, *несе повну відповідальність* за достовірність інформації та обґрунтованість висновків, представлених у бакалаврській / магістерській роботі. Тому при зборі та відборі інформації слід звернути увагу на наступне:

- інформація повинна бути актуальною та реально відображати об'єкт дослідження;
- інформація повинна бути достовірною (дані та результати є істинними та правдивими);
- інформація повинна точно відтворювати стан та розвиток об'єкта дослідження;
- інформація повинна бути релевантною, тобто безпосередньо стосуватися теми.

Для написання практичної частини бакалаврської / магістерської роботи необхідно використовувати ілюстративний (фактичний) матеріал англійською мовою (без перекладу). Мається на увазі дані лексикографічних, публіцистичних джерел, художньої прози тощо.

Особливою формою фактичного матеріалу є цитати, тобто дослівний уривок твору, чийсь вислів, що органічно вписуються в текст наукової роботи як підтвердження чи заперечення певної думки. Окремі думки можуть передаватися своїми словами, однак і в такому випадку посилання на першоджерело є обов'язковим. Обробляючи наукові джерела, автор дипломної роботи здійснює аналіз та синтез, обґрунтовує власну наукову гіпотезу.

Студент має обов'язково посилатися на джерела, з яких запозичено теоретичний або ілюстративний матеріал. Посилання мають бути оформлені належним чином, щоб можна було знайти цитоване джерело та перевірити достовірність посилання. Посилатися слід на останні видання творів. Можна посилатися на більш раннє видання, якщо у ньому міститься матеріал, не

включений до останнього видання. Якщо в роботі використовується запозичений матеріал без посилання на авторів та джерело, така бакалаврська / магістерська робота не може бути допущена до захисту.

Список використаних джерел повинен включати **не менше 40** джерел українською та іноземними мовами для бакалаврської роботи та **не менше 60** джерел для магістерської роботи, при цьому обов'язковою вимогою є використання сучасних джерел (за останні **п'ять** років). Рекомендований обсяг джерел іноземною мовою становить **20%** від загального обсягу бібліографічних джерел.

Стиль написання бакалаврської / магістерської роботи повинен бути виключно науковим, насиченим відповідною професійною термінологією та науковою лексикою і синтаксичними конструкціями. Студент має уникати авторської індивідуальної манери викладу думок, емоційно-експресивної лексики, загальних висловлювань, бездоказових тверджень, двозначності.

Завершальною стадією дипломної роботи є формулювання висновків. При цьому потрібно дотримуватися певних вимог:

1) висновки мають відповідати поставленим у роботі, меті та завданням, тобто вказувати результат, якого досяг автор роботи внаслідок виконання поставлених завдань;

2) висновки повинні бути чіткими, логічними та не містити складних для розуміння синтаксичних конструкцій;

3) у висновках слід презентувати кількісні підрахунки, які б підтверджували достовірність отриманих результатів;

4) у загальних висновках треба також вказати перспективи подальших досліджень з обраної проблематики.

2.3 Організація співпраці наукового керівника та студента-випускника

Підсумковою кваліфікаційною роботою керує науковий керівник, котрим може бути доцент або професор кафедри, який активно займається науково-методичною роботою. На початку навчального року (у вересні) кафедра затверджує теми бакалаврських і магістерських робіт та призначає наукових керівників. Бакалаврська робота готується протягом навчального року (2 семестри), а магістерська робота – 1 рік 4 місяці (3 семестри).

Науковий керівник співпрацює зі студентом, контролює процес підготовки дипломної роботи згідно з графіком її виконання від вибору теми та підготовки плану до підготовки доповіді і презентації до захисту. Науковий керівник інформує кафедру про ступінь виконання студентом дипломної роботи, про випадки недотримання графіка роботи тощо. Під час обговорень на засіданнях кафедри питань, пов'язаних із підготовкою дипломних проєктів, науковий керівник надає свій експертний висновок та доносить рішення кафедри до студента.

Студент повинен інформувати керівника про хід підготовки кваліфікаційної роботи, консультуватися з проблемних питань, обов'язково повідомляти керівника про можливі відхилення від затвердженого графіка виконання роботи.

Студент є єдиним автором і редактором власної дипломної роботи. Науковий керівник *не виправляє, а лише вказує* на наявні в роботі теоретичні, методичні, стилістичні та інші помилки. Завданням керівника є корегування теми і плану роботи, рекомендації стосовно науково-методичних джерел та підбір фактичного матеріалу. Також керівник вказує на неточності формулювань та аргументації, технічні помилки, структурні та стилістичні недоліки. Такі вказівки варто сприймати як поради, метою яких є покращення кінцевого вигляду роботи студента.

Одержавши остаточний варіант бакалаврської / магістерської роботи, науковий керівник оцінює її і готує письмовий відгук на роботу за

затвердженою формою (див. Додаток И), мотивує доцільність чи недоцільність допущення даної бакалаврської / магістерської роботи до захисту. Керівник кваліфікаційної роботи надає мотивовану оцінку змістовних та організаційних аспектів якості виконання випускної кваліфікаційної роботи.

РОЗДІЛ 3

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ

БАКАЛАВРСЬКОЇ / МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Структура бакалаврської / магістерської роботи

- 1) Титульний аркуш (українською та англійською мовами)
- 2) Summary (англійською мовою)
- 3) Перелік умовних позначень (за потреби)
- 4) Зміст
- 5) Вступ
- 6) Основна частина (2 або 3 розділи з підрозділами) з висновками до розділів
- 7) Висновки
- 8) Список використаних джерел (Список джерел ілюстративного матеріалу; Список лексикографічних джерел (за потреби))
- 9) Додатки (за потреби)

3.1 Титульний аркуш

Для бакалаврської / магістерської роботи оформлюється **дві титульні сторінки**: перша – державною мовою, друга – англійською мовою. Обидві титульні сторінки є ідентичними за єдиним винятком – на титульному аркуші українською мовою у лівому нижньому куті необхідно надрукувати інформацію про допущення кваліфікаційної роботи до захисту завідуючим кафедри англійської філології та деканом факультету іноземної філології.

Титульна сторінка містить дані, які подаються в наступній послідовності:

- назва міністерства та навчального закладу;
- назва факультету та кафедри, на якій було здійснене дослідження;
- назва бакалаврської / магістерської роботи;

- дані про виконавця та наукового керівника;
- підписи відповідальних осіб;
- рік та місце складання бакалаврської / магістерської роботи.

Приклади оформлення титульних аркушів наведено у Додатку Б.

3.2 Summary

Summary є науковим резюме кваліфікаційної роботи, в якому на 3-5 сторінках **англійською мовою** потрібно викласти актуальність теми, визначити мету та завдання, об'єкт та предмет дослідження, методи, матеріал дослідження, а також наукову новизну, що ґрунтується на отриманих результатах (висновках). При написанні резюме необхідно дотримуватися наукової термінології та наукового стилю англійської мови (див. Додаток Ж).

Summary в бакалаврській / магістерській роботі розміщується одразу після титульних сторінок, однак сторінки наукового резюме НЕ нумеруються і до основного тексту не входять.
Приклад написання Summary наведено в Додатку В.

3.3 Перелік умовних позначень, символів, одиниць, скорочень і термінів

Якщо в роботі наявні умовні позначення, символи, одиниці, скорочення і терміни, які повторюються більше трьох разів, їх із поясненнями необхідно внести до переліку, який розміщується з нової сторінки після титульних сторінок та Summary. Незалежно від цього, за першої появи цих елементів у тексті дипломної роботи наводять їх повне значення та пояснення.

3.4 Зміст

Зміст розташовують після двох титульних листів, Summary та переліку умовних скорочень (якщо вони наявні в роботі).

До змісту включають:

- вступ;
- назви всіх розділів, підрозділів, пунктів і підпунктів;
- висновки після кожного розділу
- загальні висновки;
- список використаних джерел;
- назви додатків (за наявності).

Всі елементи змісту подаються з початковими номерами сторінок.

Схема оформлення змісту наведена в Додатку Г.

3.5 Вступ

У вступі подається обґрунтування вибору теми дослідження, що передбачає визначення ступеня дослідження обраної для аналізу проблеми, обґрунтовується актуальність обраної теми, визначаються мета та завдання дослідження, об'єкт та предмет дослідження, елементи наукової новизни, практична значущість отриманих результатів, методи, матеріал дослідження, вказується апробація основних результатів дослідження (за наявності) із зазначенням повної назви, місця та дати проведення наукового заходу або назви статті та повних бібліографічних даних наукового видання, в якому опубліковано проміжні результати дослідження.

Вступ має наступну **структуру**:

- актуальність дослідження;
- мета та завдання дослідження;
- об'єкт та предмет дослідження;
- матеріал дослідження;
- методи дослідження;
- новизна дослідження;
- практичне значення одержаних результатів;
- апробація результатів дослідження (за наявності);
- структура дослідження.

Усі структурні елементи виділяються в тексті жирним шрифтом (як наведено нижче).

Актуальність дослідження передбачає визначення та обґрунтування необхідності і своєчасності вивчення обраної проблематики для подальшого розвитку лінгвістичних досліджень. Автор дослідження повинен визначити цінність проведеного дослідження для сучасного стану лінгвістичної науки та вказати на його відповідність пріоритетним напрямкам лінгвістичного пошуку.

Мета дослідження є визначенням авторської концепції одержання нових знань про об'єкт дослідження. Мета дослідження повинна бути викладена чітко, лаконічно та передбачати результат проведеного дослідження.

Завдання дослідження визначаються поставленою метою й являють собою конкретні шляхи вирішення досліджуваної проблеми. Завдання дослідження повинні бути логічними та послідовними відповідно до плану дослідження, конкретизувати всі структурні елементи плану роботи, формуючи таким чином чітку авторську позицію щодо запропонованого дослідження.

Завдання наукового дослідження, як правило, формулюють дієсловами, наприклад, *визначити, сформулювати, висвітлити, проаналізувати, охарактеризувати* та ін., уникаючи при цьому однакових формулювань поставлених завдань.

Об'єкт дослідження – це явища, процеси, що створюють проблемну ситуацію та обираються для дослідження.

Предмет дослідження – це окремі сторони, властивості, функції об'єкта дослідження, що розкривають його сутність. В одному і тому самому об'єкті можна окреслити різні предмети дослідження, тому визначення конкретного предмету дослідження в бакалаврській / магістерській роботі передбачає встановлення чітких граней наукового пошуку дослідника. Як правило, предмет дослідження є близьким або тотожним до теми наукової роботи.

Матеріал дослідження обирається відповідно до мети та завдань дослідження. Виконання наукової роботи з англійської філології передбачає аналіз мовних одиниць, синтаксичних структур тощо. Джерелом

ілюстративного матеріалу можуть виступати тексти будь-якого стилю, словники, фрагменти усного мовлення.

Студент має вказати, який саме матеріал було обрано для дослідження певного явища чи проблеми (публіцистика, періодика, художня література, аудіо- та відеозаписи тощо). При цьому потрібно пам'ятати про відповідність вибірки двом основним вимогам, що ставляться до наукової вибірки, а саме репрезентативність та однорідність.

Методи дослідження є важливим етапом наукової праці, адже вони є інструментом отримання фактичного матеріалу і досягнення поставлених завдань. Автор дослідження повинен чітко обґрунтувати вибір методів дослідження. Зокрема, необхідно зазначити, яким методом досліджувалося те чи інше явище.

У лінгвістичному дослідженні можливе використання як *загальнонаукових методів* (індукція і дедукція, аналіз і синтез, гіпотеза, спостереження, опис, експеримент), так і *мовознавчих методів* (порівняльно-історичний, типологічний, зіставний, структурний, функціональний, метод текстового аналізу тощо). [2]

Аналіз джерел ілюстративного матеріалу передбачає використання елементів кількісних підрахунків, що дозволить виявити відсоткове співвідношення аналізованого матеріалу та встановити тенденцію розвитку явищ, що піддаються аналізу.

Наукова новизна одержаних результатів є головною метою наукового дослідження. Студент має самостійно сформулювати новаторські наукові положення, які є цікавими для лінгвістичної науки та не були чи не достатньо повно були висвітлені в наукових джерелах. При формулюванні новизни необхідно показати найголовніші результати роботи та їх відмінність від попередніх наукових розробок. Слід розуміти, що цей пункт не передбачає простий перелік етапів дослідження чи зроблених висновків. Важливим є особистий внесок автора в досліджувану проблему.

Практична цінність полягає в можливості використання результатів дослідження в тому чи іншому теоретичному курсі, а також спецкурсах і факультативах. Потрібно уточнити прикладну корисність роботи: застосування її висновків та даних для подальшого розвитку лінгвістичної науки.

Апробація результатів дослідження полягає в обговоренні проміжних наукових рішень та висновків роботи. Автор роботи вказує, на яких конференціях, семінарах, круглих столах оприлюднено результати досліджень, що включені до роботи (усні виступи на конференціях, публікації матеріалів доповідей у студентських наукових збірниках). При цьому необхідно повністю назвати назву заходу, його вид, місце та дату проведення.

Рекомендується участь випускника-бакалавра в наукових та науково-практичних студентських конференціях, підготовка та випуск публікацій у студентських наукових збірниках. Для випускника-магістра така участь є обов'язковою. При цьому перед захистом до Державної екзаменаційної комісії разом із дипломною роботою подається відповідний сертифікат про участь в конференції, опубліковані тези (стаття) з результатами дослідження.

Наприкінці вступної частини зазначається **структура** роботи, тобто перелік її структурних елементів та їх короткий зміст.

Обсяг вступу повинен становити **4-5 сторінок** друкованого тексту.

3.6 Розділи

Розділи з підрозділами (за необхідності також пункти та підпункти) розкривають сутність кваліфікаційної роботи. Назви підрозділів мають розкривати зміст назви розділу, а назви розділів мають логічно розкривати головну тему наукової роботи.

Перший розділ роботи містить теоретичне обґрунтування обраної проблеми. Для цього потрібно залучати найсучасніші наукові розробки, зокрема англійською мовою, з обраною теми. Необхідно уникати реферативного подання матеріалу. Натомість потрібно критично викладати матеріал і історію досліджуваних питань, а методичні підходи до дослідження

повинні містити елементи наукової новизни. На основі проаналізованих наукових джерел, навчальних посібників тощо автор визначає ступінь розробки проблеми, розкриває різні гіпотези, пов'язані із вирішенням наукових завдань, представляє наукову полеміку (визначає схожі думки, підкреслює відмінності) та обґрунтовує власну точку зору. Це дозволить визначити питання, які потребують глибшої наукової розробки. У першому розділі наукової роботи закладається теоретико-методологічна база для другого розділу.

Другий розділ роботи носить аналітичний характер. Описуються результати проведеного дослідження обраного лінгвістичного матеріалу (лексикографічних джерел, мовних одиниць тощо). Усі наукові положення необхідно ілюструвати прикладами та обов'язково надавати аналіз останніх. Залежно від теми дослідження автор може запропонувати два або три дослідницько-практичних розділи.

Співвідношення між теоретичною та практичною частиною роботи має бути **не менше ніж 1:2**.

Кожний розділ починається з нової сторінки.

Після розділу формулюють короткі висновки (**ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ**), які підсумовують основні результати розділу.

Висновки до розділу друкуються після основного тексту і **НЕ** виносяться на окрему сторінку. Обсяг висновків до розділу становить до 1 сторінки тексту.

3.7 Висновки

Загальні висновки дослідження друкуються з нової сторінки після тексту розділів. Висновки мають корелюватися із зазначеною у вступі метою та завданнями.

У загальних висновках узагальнюються наукові результати дослідження, їх достовірність підкріплюється за допомогою кількісних підрахунків, окреслюються перспективи використання отриманих даних та подальших

наукових розробок. Загальні висновки роботи відображають наукову новизну дослідження.

Обсяг загальних висновків – **3-5 сторінок**.

3.8 Список використаних джерел

Усі теоретичні та ілюстративні джерела, використані в роботі, мають бути вказані в переліку в кінці тексту бакалаврської / магістерської роботи. При цьому неважливо, чи використовувалось пряме цитування або так званий переказ своїми словами. У відповідних місцях тексту мають бути посилання в квадратних дужках.

Список використаних джерел є структурним елементом роботи, який починається з нової сторінки. Бібліографічні описи подають *в алфавітному порядку* прізвищ перших авторів чи заголовків джерел. Спочатку подаються джерела, видані кирилицею, потім – латиницею, а далі – мовами з особливою графікою (арабською, китайською, японською тощо).

Бібліографічні описи літературних джерел у списку наводять відповідно до чинних стандартів з бібліотечної та видавничої справи (ДСТУ 3008-2015 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення», ДСТУ 8302-2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання», ДСТУ 3582-2013 «Інформація та документація. Бібліографічний опис скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила»).

Також можна використовувати міжнародні стандарти оформлення бібліографічних описів [10; 12].

Приклади оформлення бібліографічних описів наведено у Додатку Е.

3.9 Додатки

Після списку використаних джерел за потреби оформлюють додатки, в яких вміщують важливий для дослідження матеріал, але включення його до основної частини може ускладнити логічне сприйняття тексту. Це може бути

пов'язано з великим обсягом або формою такого матеріалу. У додатки доцільно включати:

- великі таблиці;
- ілюстрації (схеми, рисунки, фотографії);
- діаграми, графіки, гістограми;
- списки досліджуваних лексичних одиниць;
- оригінальні тексти ілюстративного матеріалу.

РОЗДІЛ 4

ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ БАКАЛАВРСЬКОЇ / МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

4.1 Загальні вимоги

Бакалаврську / магістерську роботу друкують на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210x297 мм). Текст друкують на одному боці аркуша.

Технічні вимоги до тексту:

- міжрядковий інтервал – 1,5;
- шрифт Times New Roman (розмір шрифту – 14);
- абзацний відступ – 12,5 мм;
- вирівнювання тексту в абзаці – за шириною;
- поля: ліве – 25 мм, праве – 15 мм, верхнє і нижнє – 20 мм.

Скорочення слів і словосполучень оформлюються згідно з чинними стандартами бібліотечної та видавничої справи.

Обсяг бакалаврської роботи повинен складати **60 сторінок**, тоді як магістерська робота повинна бути **не менш як 80 сторінок**. Основний обсяг роботи, який включає в себе вступ, розділи та загальні висновки, повинен бути належним чином структурованим. До основного обсягу роботи не включаються титульні сторінки, зміст, перелік умовних скорочень, список використаних джерел, додатки та графічні елементи, які займають цілу сторінку у тексті розділів.

Номер сторінки ставиться праворуч зверху без крапки в кінці, починаючи зі вступу та враховуючи попередні сторінки за структурою роботи. Титульний аркуш повинен бути першою сторінкою бакалаврської чи магістерської роботи, при цьому обидва титульні аркуші (українською та англійською мовами)

включаються до загальної нумерації сторінок. Проте на титульних аркушах номер сторінки не ставиться.

Кваліфікаційна робота подається на захист у вигляді рукопису в **м'якій** обкладинці (бакалаврські роботи) та в **жорсткій** обкладинці (магістерські роботи).

Кваліфікаційні роботи виконуються державною мовою.

Назва (тема) дипломної роботи має бути стислою, конкретною, відповідати спеціальності, вказувати на предмет і мету кваліфікаційного дослідження. Для уточнення теми можна додати до назви підзаголовки (до 6 слів).

Якщо у роботі зустрічаються специфічні скорочення та позначення (універсальні або авторські), які повторюються не менше трьох разів, то автор повинен додати **перелік скорочень та умовних позначень** після титульних сторінок (українською та англійською мовами) та Summary.

ЗМІСТ оформлюється з нової сторінки і включає назви та номери початкових сторінок усіх елементів бакалаврської / магістерської роботи.

4.2 Оформлення заголовків

Структурні елементи кваліфікаційної роботи починаються з нової сторінки: **ЗМІСТ, ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ, СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ, ДОДАТКИ**. Ці елементи не нумерують і друкують великими літерами по центру рядка без крапки в кінці.

Розділи та підрозділи обов'язково мають заголовки. Розділ починають із нової сторінки, на відміну від підрозділів та пунктів, які подають суцільним текстом. Слово **РОЗДІЛ** друкується по центру великими літерами, **напівжирним** шрифтом (кегель 16). Після слова **РОЗДІЛ** проставляється номер без крапки (наприклад, **РОЗДІЛ 1**). З нового рядка по центру великими

літерами друкується заголовок розділу. Після заголовку через один пустий міжрядковий інтервал починається текст розділу або заголовок підрозділу.

Підрозділи нумерують у межах відповідного розділу. Заголовок складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, розділеними крапкою (наприклад: 1.3 – третій підрозділ першого розділу). Після номера підрозділу крапку не ставлять (наприклад: 1.1 Назва підрозділу). Назву заголовків підрозділів друкують після номеру підрозділу маленькими літерами (крім першої великої), жирним шрифтом, з абзацного відступу (**1,25 см**). Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох або більше речень, їх розділяють крапкою. Після заголовку підрозділу з нового рядка починається текст.

Підрозділ може містити **пункти**, які нумеруються в межах підрозділу. Назву заголовків пунктів друкують після номеру пункту маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу і пункту, між якими ставлять крапку (наприклад, 1.2.3 – третій пункт другого підрозділу першого розділу). Після номера пункту крапку не ставлять (наприклад: 1.1, 1.2 або 1.1.1, 1.1.2).

Не можна розміщувати заголовок у нижній частині сторінки, якщо після нього залишається тільки один рядок тексту.

4.3 Правила цитування та посилання на використані джерела

Усі використані в роботі матеріали повинні мати відповідні посилання. Це стосується будь-якого виду використаних джерел, прямого і непрямого цитування, переказу думок, посилання на наукові твердження тощо. За можливості слід використовувати найновіші видання. При прямому цитуванні обов'язково зазначаються сторінки, на яких розміщено цитований текст (таблиця, ілюстрація тощо).

Посилання на використані джерела зазначаються в тексті порядковим номером у квадратних дужках відповідно номера відповідного джерела у переліку використаних джерел (наприклад: [23]). Якщо необхідно вказати

сторінку, на якій розміщено цитований текст, номер сторінки подається через кому (наприклад: [23, с. 154]). Якщо необхідно зробити посилання на декілька авторів чи публікацій одразу, такі посилання розділяються крапкою з комою (наприклад: [23; 29; 53; 69]). Цитований текст наводиться в тому самому вигляді, в якому він поданий у першоджерелі, без жодних змін, і виділяється з обох боків лапками. Для кириличного тексту використовуються лапки формату «...», а для іншомовного тексту – формату “...”. Якщо в цитованому тексті потрібно опустити якусь частину (слово, фразу тощо), то такий пропущений текст позначається трьома крапками. При потребі привернути увагу до конкретного місця цитованого тексту можна виділити курсивом таке місце, підкреслити його або зробити розбивку шрифту. При цьому в круглих дужках необхідно зазначити пояснення, після якого ставить крапка, тире і ініціали автора. Наприклад: (курсив мій. – Д. М.); (підкреслено мною. – О. І.); (розбивка моя. – Л. П.).

Непряме цитування думок інших авторів передбачає посилання на джерело. При цьому потрібно точно передавати думку іншого автора.

Висловити своє ставлення до цитати можливо за допомогою таких висловів: *автор справедливо вважає, що; неможливо не погодитись з автором, який пише; слідуючи за автором, ми розділяємо його точку зору* та інші, а також таких зворотів, як: *на думку автора; як відзначає (вказує) автор; у роботі під ... розуміється* тощо. При згадуванні в тексті вчених-дослідників ініціали ставляться перед прізвищем: І. С. Шевченко, а не Шевченко І. С., як це прийнято в списку використаних джерел.

У списку джерела вказуються тією мовою, якою вони опубліковані. Цитувати наукові іноземні джерела потрібно в авторському перекладі на українську мову. При цьому ілюстративний матеріал необхідно викладати мовою оригіналу (англійською мовою) та виділяти його курсивом.

4.4 Рисунки, таблиці, переліки

Графічні матеріали (діаграми, ілюстрації, таблиці тощо) розміщують одразу після першої згадки в тексті (або на наступній сторінці) із відповідним посиланням. Усі графічні матеріали, які займають більше половини сторінки, варто розміщувати в кінці роботи у додатку.

Приклади оформлення доступні в Додатку Д.

4.4.1 Рисунки

Кожний рисунок має назву, яка розміщується **під** рисунком. Наприклад: *Рисунок 2.1 – Назва*. Нумерація проводиться в межах розділу, тобто *Рисунок 2.1* буде першим рисунком другого розділу. Рисунок можна переносити на іншу сторінку, вміщуючи його назву на першій сторінці, а пояснювальні дані – на кожній наступній сторінці, при цьому під ними позначають: Рисунок 2.1, аркуш 2. Проте щоб уникнути втрати змісту та для кращого представлення даних на рисунку, краще переносити такі рисунки в додатки.

Рисунки слід розміщувати так, щоб їх можна було розглядати без повороту сторінки або з поворотом за годинниковою стрілкою.

4.4.2 Таблиці

Назву таблиці друкують з великої літери і розміщують **над** таблицею з абзацного відступу. Назва має бути стислою і відображати зміст таблиці. Заголовки колонок чи частин таблиці друкують з першої великої літери. Крапка в кінці заголовків і підзаголовків таблиць не ставиться. Нумерація проводиться в межах розділу, тобто *Таблиця 2.2* – це друга таблиця другого розділу.

Якщо таблиця виходить за межі формату сторінки, її поділяють на частини. При переносі колонок таблиці на іншу сторінку потрібно повторювати заголовки їх заголовки. Слово «Таблиця» подають лише один раз над першою частиною таблиці. Над іншими частинами таблиці з абзацного відступу друкують «Продовження таблиці» або «Кінець таблиці ____» без повторення її назви.

4.4.3 Переліки

Переліки є зручною формою подання інформації. Перед переліками ставлять двокрапку. Перед кожною позицією переліку слід ставлять малу літеру (використовують українські літери) з дужкою. На другому рівні деталізації використовують арабські цифри з дужкою, на третьому рівні – знак «тире». Знак «тире» можна використовувати і у випадку одного рівня переліку.

В кінці кожної позиції переліку ставиться крапка з комою. Остання позиція в переліку закінчується крапкою.

Текст кожної позиції переліку починається з малої літери з абзацу *відносно попереднього рівня* підпорядкованості.

Приклад:

a) _____ ;

б) _____ ;

 1) _____ ;

 – _____ ;

 – _____ ;

 2) _____ ;

в) _____ .

4.5 Оформлення списку використаних джерел

Список використаних джерел містить бібліографічні описи використаних і вказаних у тексті джерел. Список розміщується після загальних висновків перед додатками (якщо такі є).

Бібліографічні відомості необхідно подавати відповідно до вимог державного стандарту з обов'язковим наведенням усіх елементів джерел.

Джерела розміщуються в алфавітному порядку прізвищ перших авторів у хронологічному порядку і подають тією мовою, якою вони написані. Обов'язковим є зазначення загальної кількості сторінок (якщо це книга) та

сторінок, на яких розміщено повний текст публікації (якщо це тези, стаття чи розділ монографії).

Спочатку подаються джерела за кириличним алфавітом, а потім джерела латиницею (див. Додаток Е).

У списку джерел можна використовувати заголовки, які допоможуть структурувати використані наукові та ілюстративні ресурси. Наприклад: СПИСОК ІЛЮСТРАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ, СПИСОК ЛЕКСИКОГРАФІЧНИХ ДЖЕРЕЛ, СПИСОК ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСІВ тощо. При цьому нумерація є наскрізною, тобто не починається з першого номера після кожного заголовка, а продовжується до останньої позиції загального списку.

Джерела у списку оформлюють згідно з Національним стандартом України ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Також можна використати один із міжнародних бібліографічних стилів, які рекомендують для оформлення списку наукових публікацій для гуманітарних дисциплін, а саме – Harvard Referencing Style, MLA (Modern Language Association) Style, Chicago style: Notes and Bibliography [10; 12]. При цьому потрібно пам'ятати, що в межах одного списку не можна змішувати різні стилі.

Допомогти у складанні бібліографічних описів можуть спеціальні цифрові ресурси, а саме VAK.in.ua, [EndNote](#), [Mendeley](#).

4.6 Оформлення додатків

Додатки оформлюють як продовження роботи, щоб уникнути переобтяження тексту довгими переліками, таблицями, ілюстраціями тощо. Інформацію у додатках розміщують у порядку її появи в основному тексті. При цьому в тексті необхідно робити посилання на додаток (наприклад: див. Додаток Б). Розташовують додатки після списку використаних джерел. Додатки не входять до основного обсягу тексту при підрахунку кількості сторінок роботи.

Кожний додаток починається з нової сторінки. Посередині рядка над заголовком друкується слово «ДОДАТОК» і відповідна велика літера, що позначає додаток. Для позначення використовуються великі літери українського алфавіту (окрім літер Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь). Наприклад: ДОДАТОК А. Якщо в роботі лише один додаток, тоді потрібно надрукувати лише слово ДОДАТОК і не вказувати літеру. Нижче з першої великої літери по центру сторінки друкується заголовок.

Текст кожного додатка за необхідності може бути поділений на розділи й підрозділи, які нумерують у межах кожного додатка. У цьому разі перед кожним номером ставлять позначення додатка (літеру) і крапку, наприклад, А. 2 – другий розділ Додатка А; В. 3.1 – перший підрозділ третього розділу Додатка В.

РОЗДІЛ 5

ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ БАКАЛАВРСЬКОЇ / МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

5.1 Попередній захист бакалаврської / магістерської роботи

Метою попереднього захисту бакалаврської / магістерської роботи є виявлення готовності роботи і рекомендація її для допуску до захисту. Попередній захист бакалаврської / магістерської роботи організовується кафедрою англійської філології і відбувається в призначений день і час. Студент повинен самостійно слідкувати за графіком написання кваліфікаційної роботи і вчасно відвідувати усі зустрічі. Для зручності роботи над дослідженням звітність про написання окремих частин кваліфікаційної роботи проходить в декілька етапів. Присутність студента на таких зустрічах, а також доповідь про стан написання роботи є обов'язковими.

Під час попереднього захисту студент подає результати проведеного дослідження, відповідає на запитання присутніх викладачів кафедри англійської філології.

Якщо робота студента не отримує рекомендацію кафедри,
вона не допускається до захисту.

5.2 Дотримання принципів академічної доброчесності

Наукова робота в Українському державному університеті імені Михайла Драгоманова (далі – Університет) ґрунтується на принципах академічної доброчесності відповідно до Цивільного кодексу України, Законів України «Про вищу освіту», «Про освіту», «Про авторське право і суміжні права», методичних рекомендацій МОН України для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності (лист № 1/9-650 від 23.10.2018), інших нормативних документів та статуту Університету.

Реалізація принципів академічної доброчесності в Університеті включає, зокрема, запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових, навчально-методичних і навчальних працях науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти всіх освітньо-кваліфікаційних рівнів та форм навчання, аспірантів, докторантів та **студентів**; підвищення рівня культури щодо етичного використання результатів досліджень; розвитку навичок коректної роботи з джерелами інформації; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізації самостійної та індивідуальної роботи при створенні авторського твору та відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

Дотримання академічної доброчесності є одним з основних принципів діяльності Університету та є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освітньо-наукового процесу в Університеті.

5.2.1 Визначення понять та загальні принципи академічної доброчесності (відповідно до ст. 42 Закону України «Про освіту» від 05.09.2017)

1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

2. Дотримання академічної доброчесності передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;

- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

3. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

4. Порушенням академічної доброчесності вважається:

академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

Різновиди академічного плагіату:

- видання виконаної роботи іншого автора за свою без внесення в неї жодних змін та неналежного оформлення цитування;
- копіювання значної частини чужої роботи в свою без внесення в неї жодних змін та без належного оформлення цитування;
- копіювання значної частини чужої роботи в свою шляхом перекладу чужої роботи з іншої мови без належного оформлення цитування;
- внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів в них тощо) та без належного оформлення цитувань;
- компіляція – створення значного масиву тексту без поглибленого вивчення проблеми шляхом копіювання тексту із низки джерел без внесення в нього правок, з посиланням на авторів та «маскуванням»

шляхом написання перехідних речень між скопійованими частинами тексту;

- парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту; сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних оборотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної у мережі Інтернет).

самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

5.2.2 Відповідальність за порушення академічної доброчесності

1. За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми;
- відрахування з Університету;
- позбавлення академічної стипендії;
- позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання.

2. Види академічної відповідальності (у тому числі додаткові та/або деталізовані) учасників освітнього процесу за конкретні порушення академічної доброчесності визначаються спеціальними законами та/або внутрішніми положеннями Університету, що мають бути затверджені Вченою радою Університету та погоджені зі Студентським парламентом Університету в частині відповідальності здобувачів освіти.

3. Порядок виявлення та встановлення фактів порушення академічної доброчесності визначається Вченою радою Університету з урахуванням вимог законів України.

Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- знати про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

5.2.3 Порядок виявлення та встановлення факту академічного плагіату

Перевірці на наявність/відсутність академічного плагіату в обов'язковому порядку підлягають бакалаврські та магістерські роботи здобувачів освіти Університету на етапі допуску до захисту.

Наказом ректора університету на основі рішення Вченої ради факультету та подання декана факультету створюється комісія з академічної етики факультету, яка формується з числа провідних науково-педагогічних працівників факультету та представників студентських самоврядних організацій факультету. Допускається залучення до діяльності комісії з наукової етики факультету представників науково-педагогічної громадськості, які не є співробітниками факультету. Комісія з академічної етики факультету з числа своїх членів обирає голову та секретаря, які не можуть бути співробітниками однієї кафедри. Комісія з академічної етики факультету здійснює свої повноваження на основі принципів незалежності, неупередженості, академічної чесності та прозорості.

Комісія з академічної етики факультету на основі аналізу результатів автоматизованого пошуку текстових запозичень (програмними продуктами організацій, з якими Університет підписав договір про співпрацю на основі рішення Вченої ради Університету) приймає рішення щодо наявності/відсутності академічного плагіату в академічних текстах. У разі відсутності академічного плагіату в зазначених текстах комісія з академічної етики факультету надає довідку встановленого зразка, яка підписується головою та секретарем комісії з академічної етики факультету, і долучається до магістерської роботи в якості обов'язкового документу, чи долучається до супроводжуючих документів академічних текстів для розгляду на Вченій раді відповідного факультету. Забороняється рекомендація до захисту магістерських, матеріалів конференцій без висновків комісії з академічної етики факультету.

У випадку встановлення факту академічного плагіату в магістерській роботі вона не допускається до захисту на засіданні ДЕК, а студент підлягає відрахуванню з Університету за порушення академічної доброчесності. Студент має право на повторне написання магістерської роботи та її захист після поновлення у складі студентів Університету.

5.2.4 Використання інструментів для роботи з текстом, створеним штучним інтелектом

Інструменти для створення контенту штучним інтелектом, такі як ChatGPT та інші, засновані на великих мовних моделях, не можуть вважатися здатними ініціювати оригінальне дослідження без участі авторів-людей. Штучний інтелект також не може нести відповідальність за опубліковану роботу або за структуру дослідження, що є загальноприйнятною вимогою авторства, а також не мають юридичної правоздатності або можливості володіти або передавати авторські права. Тому інструменти штучного інтелекту не можуть виконувати роль автора дослідження і не можуть бути вказані як автор дослідження. Якщо автор використовував такий інструмент для розробки будь-якої частини рукопису, його використання повинно бути прозоро і детально описано в розділі «Методи». Автор несе повну відповідальність за точність будь-якої інформації, наданої інструментом, і за правильне посилання на будь-яку допоміжну роботу, від якої залежить ця інформація. Інструменти, які використовуються для покращення орфографії, граматики та загального редагування, не входять до сфери застосування цих настанов.

5.3 Порядок подання дипломної роботи на антиплагіатну перевірку

Кваліфікаційні роботи підлягають процедурі обов'язкової перевірки на плагіат із використанням антиплагіатної інтернет-системи Unicheck на наявність запозичень з академічних та наукових текстів, присутніх у базах університету, базах інших навчальних закладів та в Інтернеті.

Алгоритм здійснення антиплагіатної перевірки передбачає:

а) подання автором кваліфікаційної роботи Голові Комісії з академічної етики заяви для перевірки на плагіат на ім'я завідуючого випускової кафедри (зразок заяви додається) в термін, визначений Комісією, але не пізніше ніж за 15 календарних днів до попереднього захисту. Допускається групове подання заяв Голові Комісії. Для цього відповідальна особа випускової кафедри має зібрати всі заяви від імені здобувачів та організовано подати Голові Комісії;

б) підготовка файлу роботи, що підлягає перевірці, з подальшим поданням відповідальній особі випускової кафедри. Формат файлу має підтримувати формати файлів doc, docx, які не містять елементів захисту і перевірені на наявність вірусів;

в) подання відповідальною особою випускової кафедри Голові Комісії готового файлу завершеної (з усіма структурними компонентами) кваліфікаційної роботи здобувача на електронну адресу та в термін, визначений Комісією (див. Примітка 1). Назва файлу повинна відповідати прізвищу здобувача із вказівкою індексу групи (наприклад: **Іваненко_213п**).

Примітка 1: У разі недотримання визначених термінів подання кваліфікаційної роботи, робота може бути подана на антиплагіатну перевірку пізніше зазначеного терміну, але виключно з дозволу декану факультету і не пізніше 15 календарних днів до захисту кваліфікаційної роботи.

г) антиплагіатна перевірка Головою Комісії готових завантажених файлів кваліфікаційних робіт не пізніше 7 календарних днів після подання відповідальною особою випускової кафедри Голові Комісії таких файлів;

д) формування звіту подібності, який надсилається відповідальній особі випускової кафедри протягом 7 календарних днів з моменту подання Голові Комісії файлу кваліфікаційної роботи здобувача;

е) оформлення Комісією з академічної етики факультету іноземної філології рішення в письмовій формі (зразок довідки додається) щодо допуску здобувача до попереднього захисту. Довідка за підписом Голови Комісії та заступника Голови Комісії надається відповідальному на рівні кафедр

факультету протягом 3 календарних днів з моменту формування звіту подібності.

Рекомендовано такі показники оригінальності кваліфікаційних робіт:

понад 75 %	текст роботи вважається оригінальним, і робота рекомендована до попереднього розгляду екзаменаційної комісії
від 75 % до 65 %	оригінальність задовільна, текст потребує перевірки наявності відповідних покликань на першоджерела для цитованих фрагментів, а також аналізу виявлених в тексті запозичень (див. Примітка 2)
від 65 % до 50%	кваліфікаційна робота може бути прийнята до розгляду за умови доопрацювання з подальшим аналізом Комісією оригінальності доопрацьованого тексту роботи
менше 50%	неприйнятний рівень оригінальності тексту, наявні істотні ознаки плагіату; кваліфікаційна робота до розгляду екзаменаційної комісії не рекомендована
Примітка 2: Правомірними є такі запозичення: власні назви, назви праць, які досліджувались у роботі, ілюстративний матеріал, бібліографічні посилання на джерела, мовні засоби наукового стилю (усталені словосполучення тощо).	
Примітка 3: Показники унікальності академічних текстів у % можуть бути змінені за рішенням випускових кафедр та Комісії і фіксуються у відповідному протоколі засідання випускової кафедри з урахуванням специфіки спеціальностей із зазначенням підстав такої зміни.	

5.4 Порядок розгляду апеляцій щодо наявності академічного плагіату

У випадку незгоди з рішенням комісії з наукової етики факультету щодо виявлення академічного плагіату в кваліфікаційній роботі, студент має право у триденний термін з моменту встановлення факту наукового плагіату подати письмову апеляційну заяву на ім'я декана свого факультету.

Для розгляду апеляційних заяв студентів наказом ректора за поданням декана факультету створюється апеляційна комісія з числа викладачів факультету у складі: голова комісії, члени комісії, секретар комісії (не більше 5 осіб). Склад членів апеляційної комісії факультету формується з найдосвідченіших та авторитетних викладачів кафедр факультету відповідного профілю.

Голова апеляційної комісії проводить засідання у тижневий термін з моменту виходу наказу ректора про створення апеляційної комісії. Про дату та час проведення засідання заявника попереджають у письмовій формі щонайменше за два робочі дні. Якщо заявник не з'являється на засідання апеляційної комісії, питання розглядається за його відсутності.

В окремих випадках, з метою отримання додаткової інформації, засідання апеляційної комісії може проводитись у кілька етапів із розривом не більше трьох робочих днів.

За результатами засідання апеляційна комісія формує висновки, які підписує голова апеляційної комісії та її члени.

Висновки апеляційної комісії зберігаються протягом п'яти років у деканаті факультету іноземної філології.

5.5 Оформлення документів, пов'язаних із захистом бакалаврської / магістерської роботи

Бакалаврська робота у переплетеному варіанті подається на кафедру англійської філології до 30 травня, а магістерська – до 30 жовтня. На подану дипломну роботу науковий керівник готує письмовий відгук за схемою (див. Додаток И). Також науковий керівник висловлює свою думку щодо відповідності роботи вимогам, рекомендує чи не рекомендує роботу до захисту у Державній екзаменаційній комісії. Підпис наукового керівника повинен супроводжуватися зазначенням його прізвища, ім'я, по батькові, місця роботи, посади, наукового ступеня і вченого звання.

Рецензію на дипломну бакалаврську / магістерську роботу дає доктор або кандидат наук. Рецензія має бути внутрішньою та подана на кафедру разом із повністю виконаною роботою. Зразок рецензії – у Додатку И. Рецензія повинна містити загальний висновок щодо рекомендацій до захисту (рекомендовано або не рекомендовано) у Державній екзаменаційній комісії. Рецензент зазначає, якої оцінки (позитивної чи негативної), на його думку, заслуговує виконана бакалаврська / магістерська робота та виставляє кількість балів. Підпис рецензента має супроводжуватися зазначенням його прізвища, ім'я, по батькові, місця роботи, посади, наукового ступеня та вченого звання.

До захисту допускаються роботи, підписані завідувачем
кафедри англійської філології.

Захист бакалаврської / магістерської роботи відбувається на відкритому засіданні Державної екзаменаційної комісії.

5.6 Вимоги та процедура захисту кваліфікаційних робіт

Оцінка дипломної роботи залежить не лише від змісту роботи, а й від якості представлення результатів дослідження студентом на засіданні Державної екзаменаційної комісії, від компетентних відповідей на запитання та участі в дискусії. Студент під час захисту повинен викласти власні результати, отримані під час написання роботи, не обмежуючись переказом положень, наведених у спеціальній літературі.

Захист бакалаврської / магістерської роботи відбувається на відкритому засіданні Державної екзаменаційної комісії у визначений наказом університету час. Завданням Державної екзаменаційної комісії є встановлення рівня теоретичної та практичної підготовки випускника до професійної діяльності, а також прийняття рішення про можливість видачі диплома з присвоєнням відповідної кваліфікації.

Студент, отримавши позитивний відгук на бакалаврську / магістерську роботу від наукового керівника, рецензію та рішення про допуск до захисту, повинен підготувати доповідь англійською мовою (до 7–8 хвилин), в якій чітко та лаконічно викладаються основні положення бакалаврської / магістерської роботи. Для кращого сприйняття доповіді, особливо під час захисту онлайн, бажано використовувати мультимедійну презентацію (слайди).

Доповідь готується за схемою Summary (див. Додаток В):

- обґрунтування актуальності теми та мети дослідження;
- основний зміст роботи;
- узагальнення результатів дослідження;
- основні практичні результати, що одержано;
- елементи наукової новизни та апробація результатів дослідження;
- рекомендації щодо практичного використання одержаних результатів.

Головну увагу слід приділити актуальності досліджуваної проблеми, її невивченим аспектам та власним висновкам і рекомендаціям. Хоча доповідь, зазвичай, готується у письмовій формі, виступати слід вільно, не зачитуючи текст. Ілюстративний матеріал, як і тези доповіді, студент повинен узгодити з науковим керівником.

Завершивши свій виступ, студент має коротко і вичерпно відповісти на питання членів Державної екзаменаційної комісії та присутніх. Питання можуть стосуватися як теми бакалаврської / магістерської роботи безпосередньо, так і загальнотеоретичних положень. За змістом та стилем доповіді та відповідями на питання комісія судить про рівень знань випускника, його вміння публічно виступати та аргументовано відстоювати свою точку зору.

Слід пам'ятати, що висока якість виконаної бакалаврської / магістерської роботи не є гарантією її високої оцінки. Висока оцінка керівника та рецензента може бути знижена через некваліфікований захист бакалаврської / магістерської роботи.

5.7 Правила виконання мультимедійної презентації

На захист студент готує **доповідь англійською мовою (7-8 хвилин)**, яка відображає основні положення дослідження, а саме: тему дослідження та її актуальність, стан дослідження проблеми і визначену мету і завдання дослідження, конкретний авторський внесок в розробку проблеми (наукова новизна) і отримані результати. Якщо студент виступає довше визначеного часу, доповідь можуть перервати, що негативно позначиться на загальній оцінці. Студент повинен правильно розрахувати час виступу та вміти зосередитись на головних положеннях, що виносяться на захист.

Під час доповіді бажано використовувати мультимедійні засоби (слайди), також за умови захисту в аудиторії можна використовувати роздатковий матеріал у достатній кількості для всіх членів ДЕК (таблиці, схеми, ілюстративні приклади тощо). Таким чином можна краще представити результати роботи та дотриматись регламенту виступу.

При оформленні слайдів потрібно дотримуватись низки правил:

- на слайді **не можна** розміщувати багато тексту. **Максимальна кількість рядків** (позицій нумерованого списку) – **6**;
- текст на слайді **не повинен** дублювати усну доповідь, а має доповнювати її, пояснювати та ілюструвати конкретні положення доповіді;
- **доречно** представляти інформацію у вигляді схем, таблиць, діаграм, графіків, які мають бути відповідно підписані;
- під час виступу **потрібно** коментувати слайди, звертати увагу аудиторії на інформацію, що міститься на слайді;
- текст на слайдах **має бути** чітким, для чого фон слайдів має бути контрастним відповідно до шрифту тексту;
- **не варто** використовувати яскравий фон або шрифт, адже це негативно впливає на сприйняття тексту;
- **необхідно уникати** будь-яких елементів, які перевантажують слайд або відволікають увагу від змісту доповіді (наприклад, надмірна

анімація, дрібний текст, неформальний стиль оформлення – картинки, іконки, стиль шрифту тощо);

- для кращого сприйняття інформації **не потрібно** використовувати на слайді більше двох стилів шрифту, зловживати курсивом, підкресленнями, розміром та кольором шрифту;
- кількість слайдів розраховується індивідуально (**орієнтовно 10-15 слайдів**).

Важливо ретельно вчитати текст, який подається на слайдах, на предмет виявлення мовних та стилістичних помилок. Усі підписи та весь текст на слайдах мають подаватися англійською мовою. Підчас доповіді важливою є фонетична вимова, інтонація та правильні наголоси.

Студент повинен добре орієнтуватися у власній презентації та доповіді і вміти швидко перейти до тієї чи іншої її частини за вимогою членів ДЕК. Доповідь потрібно виголошувати, а не читати зі слайдів (саме тому на слайдах не має бути суцільного тексту).

5.8 Критерії оцінювання бакалаврських / магістерських робіт

У процесі визначення оцінки члени ДЕК враховують такі аспекти за **змістом дослідження**:

- актуальність теми дослідження;
- практична спрямованість роботи;
- відповідність структури роботи та висновків поставленим цілям і завданням;
- сучасні наукові джерела, використані в якості наукової бази дослідження;
- наявність нових чи авторських підходів до вирішення наукових проблем;
- рівень обґрунтування висновків;
- ступінь самостійності виконання дослідження;
- науковий стиль викладення роботи та її загальне оформлення.

Під час захисту роботи також враховуються:

- стислий та логічний стиль викладення основних результатів дослідження;
- здатність аргументувати власні погляди;
- загальний науково-теоретичний рівень підготовки;
- дотримання правил виконання презентації.

Бакалаврська / магістерська дипломна робота оцінюється на «відмінно» (А; 90-100):

- самостійне виконання дослідження, повною мірою розкрито тему, вичерпно проаналізовано ілюстративний матеріал за допомогою адекватно застосованих лінгвістичних методів дослідження;
- проведений власний аналіз наукових та ілюстративних джерел;
- визначено проблематику дослідження;
- проведено комплексне наукове дослідження, обґрунтовано висновки та визначено пропозиції подальших наукових розробок;
- результати наукового дослідження опубліковано у наукових виданнях та/або матеріалах наукових конференцій (публікація є обов'язковою для магістерських робіт);
- робота грамотно написана та оформлена з дотриманням усіх вимог;
- робота подана на кафедру вчасно;
- науковий керівник та рецензент оцінили роботу на оцінку «відмінно» (А; 90-100);
- захист роботи оцінено на «відмінно».

Бакалаврська / магістерська дипломна робота оцінюється на «добре» (В; 80-89):

- робота написана самостійно, є незначні неточності у висвітленні досліджуваної проблеми в теоретичній частині чи в аналізі ілюстративного матеріалу;

- проведений власний аналіз наукових та ілюстративних джерел;
- визначено проблематику дослідження;
- зроблені висновки мають неточності;
- результати наукового дослідження опубліковано у наукових виданнях та/або матеріалах наукових конференцій (публікація є обов'язковою для магістерських робіт);
- робота грамотно написана та оформлена з дотриманням усіх вимог;
- робота подана на кафедру вчасно;
- науковий керівник та рецензент оцінили роботу на оцінку «добре» (В; 80-89 чи С; 70-79);
- захист роботи оцінено на «добре».

Бакалаврська / магістерська дипломна робота оцінюється на «добре» (С; 70-79):

- робота написана самостійно, наявні неточності в розкритті досліджуваної проблеми в теоретичній частині чи в аналізі ілюстративного матеріалу;
- зроблені висновки мають недостатнє обґрунтування;
- результати наукового дослідження опубліковано у наукових виданнях та/або матеріалах наукових конференцій (публікація є обов'язковою для магістерських робіт);
- в оформленні роботи є недоліки, зокрема мовні помилки, недотримання наукового стилю;
- робота подана на кафедру вчасно;
- науковий керівник та рецензент оцінили роботу на оцінку «добре» (С; 70-79);
- захист роботи оцінено на «добре».

Бакалаврська / магістерська дипломна робота оцінюється на «задовільно» (D; 69-65):

- робота написана самостійно, тема розкрита фрагментарно, поставлені завдання виконані неповністю, що позначилося на повноті досягнення мети;
- аналіз наукової літератури не повною мірою відбиває сучасний стан наукової розробки досліджуваної проблеми;
- висновки зроблено на недостатньо високому рівні узагальнення;
- результати наукового дослідження не опубліковано у наукових виданнях та/або матеріалах наукових конференцій (публікація є обов'язковою для магістерських робіт);
- в оформленні роботи є окремі недоліки, недостатня кількість бібліографічних джерел, є мовні помилки;
- робота подана на кафедру вчасно;
- науковий керівник та рецензент оцінили роботу на оцінку «задовільно» (D; 65-69 чи E; 64-60);
- захист роботи оцінено на «задовільно».

Бакалаврська / магістерська дипломна робота оцінюється на «задовільно» (E; 64-60):

- робота написана в основному самостійно, тема розкрита фрагментарно, завдання виконані не повністю, що позначилося на повноті досягнення мети;
- аналіз наукової літератури не повною мірою відбиває сучасний стан наукової розробки досліджуваної проблеми; використано застарілі наукові джерела; недостатня кількість наукових джерел;
- авторські висновки зроблено на недостатньо високому рівні узагальнення;

- результати наукового дослідження не опубліковано в наукових виданнях та/або матеріалах наукових конференцій (публікація є обов'язковою для магістерських робіт);
- немає практичних рекомендацій використання результатів дослідження;
- в оформленні роботи є окремі недоліки, недостатня кількість бібліографічних джерел, є мовні помилки, недотримання наукового стилю;
- робота подана на кафедру вчасно;
- науковий керівник та рецензент оцінили роботу на оцінку «задовільно» (Е; 64-60);
- захист роботи оцінено на «задовільно».

Бакалаврська / магістерська дипломна робота оцінюється на «незадовільно» (FX; 35-59):

- зміст роботи не розкритий; студент не вміє користуватись науковим апаратом;
- робота оформлена без дотримання вимог; велика кількість мовних помилок;
- результати наукового дослідження не опубліковано в наукових виданнях та/або матеріалах наукових конференцій (публікація є обов'язковою для магістерських робіт);
- робота подана на кафедру після встановленого терміну;
- науковий керівник та рецензент оцінили роботу на оцінку «незадовільно» (FX; 35-59);
- захист роботи оцінено на «незадовільно».

Бакалаврська / магістерська дипломна робота оцінюється на «незадовільно» (F; 0-34):

- робота не виконана.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
80–89	B	добре	
70–79	C		
65–69	D	задовільно	
60–64	E		
35–59	FX	незадовільно (з можливістю повторного складання)	не зараховано (з можливістю повторного складання)
0–34	F	незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	не зараховано (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Борисенко Н.Д. Методика проведення наукових досліджень: Навчально-методичний посібник. [Електронний ресурс]. Житомир, 2010. 64 с. Режим доступу: URL: <http://eprints.zu.edu.ua/28339/1/copympnd.pdf>
2. Бюлетень Вищої атестаційної комісії. 2011. № 9–10. 9 с. [Електронний ресурс]: Режим доступу: URL: <http://www.izan.kiev.ua/vymogy.pdf>
3. ДСТУ 3008-2015 «Документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлення». [Електронний ресурс]: Режим доступу: URL: https://science.kname.edu.ua/images/dok/derzhstandart_3008_2015.pdf
4. ДСТУ 8302-2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання». [Електронний ресурс]: Режим доступу: URL: <http://lib.pnu.edu.ua/files/dstu-8302-2015.pdf>
5. ДСТУ 3582-2013 «Інформація та документація. Бібліографічний опис скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила». [Електронний ресурс]: Режим доступу: URL: https://lib.zsmu.edu.ua/upload/intext/dstu_3582_2013.pdf
6. Леута О. І. Магістерське мовознавче наукове дослідження: методика, методи, написання, оформлення, захист. Київ.: Національний педагогічний університеті імені М. П. Драгоманова, 2005. 68 с.
7. Методичні рекомендації до оформлення курсових і дипломних робіт для студентів факультету іноземної філології / Стуліна Є. В., Тарасюк І. В., Уділова Т. М. Запоріжжя: ЗНУ, 2005. 34 с.
8. Методичні вказівки до виконання дипломних та магістерських робіт для студентів факультету іноземних мов: [4-е вид., випр. / укладачі: С. Т. Богатирьова, А. В. Чігірьова]. Донецьк: ДонНУ, 2010. – 45 с.
9. Методичні вказівки до підготовки та захисту бакалаврських і магістерських робіт освітніми програмами «українська мова та література» та «літературна творчість» / Уклад.: Бровко О. О., Вінтонів М. О., Луцюк М. В. Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2019. 88 с.

- 10.Методичні рекомендації з міжнародних стилів цитування та посилання в наукових роботах. Українська Бібліотечна Асоціація. [Електронний ресурс]: Режим доступу: URL: <https://drive.google.com/file/d/1BD0uI1KkWNyFrGeQC5AeZPU-QOrpAJI8/view>
- 11.Методичні рекомендації щодо підготовки кваліфікаційної роботи магістра та дипломної роботи спеціаліста в Національному педагогічному університеті імені М. П. Драгоманова. Київ, 2012. 10 с.
- 12.Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах: методичні рекомендації / автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець; Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»; Українська бібліотечна асоціація. Київ, 2016. 117 с. [Електронний ресурс]: Режим доступу: URL: https://ula.org.ua/images/uba_document/programs/academ_integrety/Academ_4_12_red1.pdf
- 13.Наказ МОН №40 від 12.01.2017 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації». [Електронний ресурс]: Режим доступу: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0155-17#Text>
- 14.Наказ МОН №869 від 20.06.2019 «Про затвердження стандарту вищої освіти України за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти». [Електронний ресурс]: Режим доступу: URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2021/07/28/035-Filolohiya-bakalavr.28.07-1.pdf>
- 15.Наказ МОН №871 від 20.06.2019 «Про затвердження стандарту вищої освіти України за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти». [Електронний ресурс]: Режим доступу: URL:

<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/035-filologiya-magistr.pdf>

16. Про освіту: Закон України № 2145-VIII від 05.09.2017. [Електронний ресурс]: Режим доступу: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення 11.05.2023).
17. Соловей М. І. Методологія та технологія науково-педагогічних досліджень: посібник для студентів вищих навчальних закладів. Київ, 2009. 192 с.
18. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідної діяльності. Київ, 2002. 295 с.
19. Що потрібно знати про плагіат : посібник з академічної грамотності та етики для «чайників» / уклад. Гужва О. О. 2012. 72 с.

ДОДАТОК А

Орієнтовна тематика наукових робіт

Орієнтовна тематика курсових робіт

1. Linguistic and stylistic features of British entertainment TV shows
2. The formation features of modern English neologisms
3. Regional characteristics of the English language
4. Lexical and semantic categories of modern English
5. Metaphor as a cognitive phenomenon
6. Vocabulary features of the Australian version of English
7. Special aspects of the British media headline style
8. Gender characteristics of American slang
9. Structural and semantic analysis of English-language terms
10. Morphological features of bloggers' speech
11. Analysis of syntactic models of political speeches
12. Phraseological units in business discourse
13. The linguistic component in a creolized text
14. The concept of GOOD in the American fiction of the XX century
15. The Scottish version of English: phonetic aspect
16. The problem of modern English lexicography
17. Proper names in English set expressions
18. Grammatical means of expressiveness
19. Borrowings in modern English
20. The impact of English on other languages of the world

Орієнтовна тематика бакалаврських робіт

1. Фоностилестичні особливості поетичного тексту
2. Фразеологічні одиниці англійської мови з компонентом «чоловік» і «жінка»
3. Мовні засоби відтворення пейзажу у творах Джейн Остін
4. Англійськомовні евфемізми у соціальних мережах Facebook і Twitter
5. Реалізація концепту ПРАВА ЖІНОК в афроамериканській літературі
6. Лінгвістичний аналіз неологізмів групи COVID-19
7. Лексико-семантичні особливості англійськомовних рекламних слоганів
8. Стилестичні аспекти сторітелінгу
9. Метафоричність особистих історій лідерів думок сучасного бізнес-середовища
10. Неологізми в передвиборчому дискурсі
11. Вербалізація концепту СПРАВЕДЛИВІСТЬ
12. Словотвірний та семантичний аспекти запозичень у сучасній англійській мові
13. Реалізація фразеологізмів-порівнянь у сучасній англійськомовній художній прозі
14. Специфіка інформаційного пакування речень в англійськомовному казковому дискурсі
15. Вербалізація пандемії та концептуальний простір COVID-19 у сучасних англійськомовних засобах інформації
16. Емотивний аспект англійськомовного електронного листування
17. Лінгвістичні засоби вираження агресії в англійськомовній пресі
18. Функціональні особливості модальності
19. Стилестичні особливості використання професійної термінології в художній літературі

Орієнтовна тематика магістерських робіт

1. Лексико-семантичні особливості зооморфної фразеології американських та британських пісень
2. Лінгвостилістичні та структурно-семантичні особливості TedTalks на психологічну тематику
3. Специфіка лексичних засобів англomовних екологічних інтернет блогів
4. Англійські фразеологічні одиниці з компонентом «вода»: структурно-семантична характеристика та етнонаціональний аспект
5. Особливості мовленнєвого жанру телевізійних новин (на матеріалі BBC та CNN)
6. Мовні засоби вираження емпатії у сучасній англійській мові
7. Фразеологічна синонімія в сучасному англomовному дискурсі
8. Вербалізація персуазивності в сучасній англійській мові
9. Семантичні особливості ніконімів у сучасній англійській інтернет-
10. Лексико-семантичні особливості концепту ЛЮБОВ
11. Психолінгвістичний аспект англomовного релігійного дискурсу
12. Семантична адаптація китайських запозичень в англійській мові
13. Просодичні засоби вираження агресії в сучасному американському політичному дискурсі.
14. Особливості функціонування Інтернет-сленгу в сучасній англійській мові
15. Абревіатури в сучасному англomовному інтернет-дискурсі
16. Діахронний аналіз поняття «дитина» в британській літературі
17. Мовні засоби створення ефективного рекламного тексту
18. Особливості вживання складених прикметників у сучасній англomовній художній літературі
19. Лексико-семантичні особливості фразеологічних одиниць в англomовному діловому спілкуванні
20. Гендерні особливості стилю творів Террі Праттчета

ДОДАТОК Б**Зразки оформлення титульних сторінок****Зразок оформлення титульної сторінки курсової роботи**

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
DRAGOMANOV UKRAINIAN STATE UNIVERSITY
FACULTY OF FOREIGN PHILOLOGY
DEPARTMENT OF ENGLISH PHILOLOGY

TERM PAPER

**SEMANTIC AND STYLISTIC FUNCTIONS OF SYMBOLS IN THE NOVEL
“THE OLD MAN AND THE SEA” BY ERNEST HEMINGWAY**

Performed by
Oksana Ogiienko
Group 402 an

Scientific supervisor:
PhD (Philosophy),
Associate Professor
Alla A. Ishchuk

Зразок оформлення титульної сторінки бакалаврської роботи українською мовою

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
 МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
 ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
 КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Бакалаврська робота
 на тему:

**ОСОБЛИВОСТІ АНГЛОМОВНОЇ МІЖСОБИСТІСНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В
 МЕРЕЖІ ІНТЕРНЕТ**

Студентки 402 АН групи
 факультету іноземної
 філології денної форми
 навчання
 спеціальності 035 Філологія
Петренко Оксани Іванівни

Науковий керівник:
 кандидат філологічних наук,
 доцент
 Макухіна Тетяна
 Володимирівна

Допущена до захисту

“ _____ ” _____ року

Завідувач кафедри _____
 (підпис) (наук. ступ., вчене звання, прізвище та ініціали)

Декан факультету
 іноземної філології _____

(підпис) (наук. ступ., вчене звання, прізвище та ініціали)

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

**Зразок оформлення титульної сторінки бакалаврської роботи англійською
МОВОЮ**

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
DRAGOMANOV UKRAINIAN STATE UNIVERSITY
FACULTY OF FOREIGN PHILOLOGY
DEPARTMENT OF ENGLISH PHILOLOGY

Bachelor's Paper

**FEATURES OF INTERPERSONAL
COMMUNICATION IN INTERNET IN ENGLISH**

Performed by
Petrenko Oksana
Group 402 an

Scientific supervisor:
PhD (Philology),
Associate Professor
Tetiana V. Makukhina

Зразок оформлення титульної сторінки магістерської роботи українською мовою

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
 УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
 МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
 ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
 КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Магістерська робота
 на тему:

**ЗАСОБИ МОВНОЇ МАНІПУЛЯЦІЇ В ЗАГОЛОВКАХ НОВИНСНИХ
 СТРИЧОК (на матеріалі англomовних ЗМІ)**

Студентки 21 занМ групи
 факультету іноземної
 філології заочної форми
 навчання
 спеціальності 035 Філологія
Литвиненко Марії Борисівни

Науковий керівник:
 кандидат педагогічних наук,
 доцент
 Лебединець Ганна Михайлівна

Допущена до захисту

“ _____ ” _____ року

Завідувач кафедри _____
 (підпис) (наук. ступ., вчене звання, прізвище та ініціали)

Декан факультету

іноземної філології _____
 (підпис) (наук. ступ., вчене звання, прізвище та ініціали)

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

**Зразок оформлення титульної сторінки магістерської роботи англійською
МОВОЮ**

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
DRAGOMANOV UKRAINIAN STATE UNIVERSITY
FACULTY OF FOREIGN PHILOLOGY
DEPARTMENT OF ENGLISH PHILOLOGY

Master's Paper

MEANS OF LANGUAGE MANIPULATION IN NEWS HEADLINES

(based on the English-language media materials)

Performed by
Lytvyntnko Mariia
Group 21 zanM

Scientific Supervisor:
PhD (Pedagogy),
Associate Professor
Hanna M. Lebedynets

ДОДАТОК В

Схема оформлення Summary кваліфікаційної роботи

SUMMARY

An introductory paragraph should be dedicated to the topic of the research and its key components.

The **topicality** of the research is defined by Accordingly, the problem of correctly interpreting ... is urgent because a lack of understanding can lead to (*the importance of the topic chosen for the research*).

The **purpose statement** of the research is to

The **objectives** of the research are the following:

- to describe;
- to analyze;
- to demonstrate

The **object** of the research is (*the area of the linguistic research in question*)

The **subject** of the research is (*the exact aspect of the problem within the area of the linguistic research*)

Theoretical basis of the thesis: *name the scholars whose works have been used as the ground for your research.*

The **practical value** of the research is that it can be used in the further studies of

The **materials** of the research include the headlines from British newspapers, such as and American newspapers such as, and news from the Internet channels, such as (*this is the example of the illustrative material*)

The following **methods** have been used during the research to achieve the set tasks:

- a method of random sampling (*mention the way of using it*);
- a comparative method (*mention the way of using it*);
- a method of (*mention the way of using it*).

The scientific novelty of the research is as follows: grammatical and lexical features that are used to (*this is the major essence of the thesis that presents the author's unique approach and personal contribution to the studied problem*).

Approbation. The results of the research were presented at the scientific conference "Title of the Conference" (date (dd/mm/yyyy) and location of the conference).

The structure. The thesis consists of the introduction, two chapters, conclusions, and a list of references. The first chapter highlights The second chapter is dedicated to

ДОДАТОК Г

Схема оформлення змісту кваліфікаційної роботи

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. НАЗВА РОЗДІЛУ	9
1.1 Назва підрозділу	9
1.2 Назва підрозділу	17
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	33
РОЗДІЛ 2. НАЗВА РОЗДІЛУ	34
2.1 Назва підрозділу	34
2.2 Назва підрозділу	50
2.3 Назва підрозділу	63
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2	70
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ	71
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	75
ДОДАТОК А	82
ДОДАТОК Б	86

ДОДАТОК Д

Зразок оформлення ілюстрацій і таблиць

На Рисунку 2.1 можна чітко побачити відсоткове співвідношення використання ідіоматичних виразів, що належать до загальної класифікації, розробленої лінгвістом П. Кветко. (Приклад посилання на ілюстрацію в тексті)

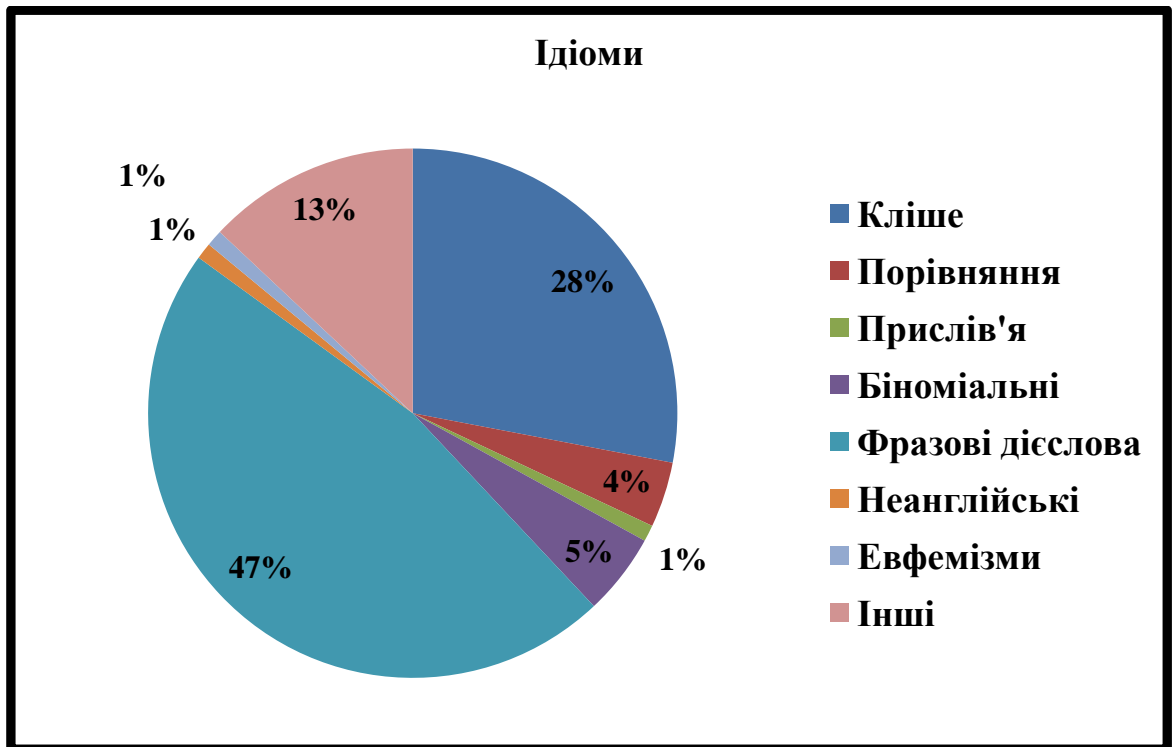

Рисунок 2.1 – Загальна класифікація ідіом

Нижче в Таблиці 2.2 наведено приклади деяких ідіоматичних виразів.

Таблиця 2.2

Ідіоматичні вирази, що зустрічаються у кінематографі

Австралійський варіант	Британський варіант
to get off his bike	to lose his temper
he's a broken packet of biscuits	he is a mess inside, although he looks good on the outside
to put the bite on someone	to ask someone for money

ДОДАТОК Е

Зразки оформлення бібліографічних описів

1. Однотомні видання

Один автор:

Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми. Полтава – Київ, 2008. 712 с.

Два і більше авторів:

Галич О. А., Назарець В. М., Васильєв Є. М. Теорія літератури. Київ, 2005. 486 с.

Книгу колективного автора записують за назвою:

Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. II. Київ, 2012. 464 с.

2. Багатотомні видання

Практична граматики англійської мови з вправами: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів: у 2 т. Вінниця, 2006. Т. 1. 276 с.

3. Збірники наукових праць

Формування ринкової економіки в Україні: Наук. зб. Львів. ун-ту. Львів, 1999. Вип. 4. 309 с.

4. Дисертації та автореферати дисертацій

Євдоченко О.О. Європейське бізнес-середовище в розвитку міжнародної економічної діяльності : дис... канд. екон. наук : 08.05.01. Київ, 2005. 235 с.

Гніздечко О. М. Авторизація наукового дискурсу: комунікативно-прагматичний аспект (на матеріалі англомовних статей сучасних європейських та американських лінгвістів): автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.04. Київ, 2005. 20 с.

5. Стаття з журналу чи книги

Соколова А. Є. Метонімія в науковій літературі. *Лінгвістичний вісник*, 2016. № 6. С. 132–139.

6. Матеріали конференції

Микитів Г., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. *Актуальні проблеми*

медіаосвіти в Україні та світі : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3–4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.

7. Бібліографічний опис електронних джерел

Грабинський І. М. Міжнародні економічні відносини [Електронний ресурс]: плани практичних занять для студентів І-го курсу. Львів, 2000. [Цит. 2001, 5 січня]. Режим доступу: http://www.geocities.com/ihorhrabynskyi/ier/plan_seminar.htm.

International Standard ISO 690–2: Information and Documentation: Bibliographic References: Part 2. Electronic Documents or Parts Thereof: Additional Examples [Electronic resource]. 1999. [Cited 2001, 5 Jan.]. Available at: <http://www.nlc-bnc.ca/iso/tc46sc9/standrd/690-2ex.htm>.

8. Нормативно-правові документи

Про освіту: Закон України № 2145-VIII від 05.09.2017. [Електронний ресурс]. Режим доступу: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

ДОДАТОК Ж

Список лексичних одиниць та фраз, корисних для написання курсової роботи з англійської філології та Summary для бакалаврської та магістерської роботи

магістерська робота	Master's thesis / Master's paper
бакалаврська робота	Bachelor's thesis / Bachelor's paper
курсова робота	Term project / Term paper / Term thesis
актуальність роботи	relevance/topicality of the work
напрямок дослідження	area of the research
предмет дослідження	the subject of the research
об'єкт дослідження	the object of the study / research
мета дослідження	the aim / objective of the research
новизна дослідження	scientific novelty / novelty of the study
методи аналізу	the methods of analysis
практична цінність	practical value
науковий керівник	thesis adviser / scientific supervisor
результати дослідження	the findings of the research
проводити дослідження у	to carry out research in/on
основні поняття	the basic concepts
суцільна вибірка	consecutive selection
теоретичні передумови	theoretical background
теоретична значущість	theoretic significance
вирішити завдання	to accomplish the task
особлива увага приділена	particular attention was paid to
зміст	contents
вступ	introduction
робити висновки	to make conclusions
розділ	chapter
виходячи із припущення	to proceed from the assumption
всебічний, вичерпний аналіз	extensive, comprehensive analysis
вирішити проблему	to resolve the problem
робити вагомий внесок	to make a valuable / significant contribution to
висловити ідею	suggest/propose that
відповідати меті	to suit the purpose
в галузі	in the domain of
апробація роботи	approbation
відповідно до вищевикладеного	in regard to the above said
загальноприйнята точка зору	a generally assumed point of view
конкретизувати	to be more specific about something
тісно пов'язаний	is closely related to
у схематичному вигляді	a simplified form

скласти таблицю	to devise a table
об'єктивні дані	objective evidence
обумовлюватись	to result from
оцінки лінгвістів	linguists' assessments
підкреслювати важливість дослідження	emphasize the importance of the research
очевидно, що	it is self-evident that
розрахований на	designed for
присвячений	dedicated to
розробити методи аналізу	to work out the methods of analysis
підкреслити новизну	to state / emphasize the novelty
суперечливе питання	controversial issue
суб'єктивний підхід	a biased approach
теза	argument, statement
огляд літератури	literature review
науковець	researcher
вчений	scholar
вивчати, розглядати	to consider
коротко описувати, робити короткий огляд	to outline
в роботі розглядається...	the study investigates..., this paper reports on..., the thesis studies...

ДОДАТОК И

Зразки відгуку наукового керівника та рецензії на бакалаврську /
магістерську роботуВІДГУК НАУКОВОГО КЕРІВНИКА
НА БАКАЛАВРСЬКУ / МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ

Студента(-ки) _____ курсу групи _____ факультету
іноземної філології спеціальності 035 Філологія / 014 Середня освіта

_____ (ПІБ студента)

за

темою _____

	Критерії	Оцінка в балах
1.	Наявність основних компонентів структури роботи – <i>загалом 10 балів</i> (усі компоненти присутні – 10, один компонент відсутній – 5, декілька компонентів відсутні – 0)	
2.	Відповідність оформлення роботи, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам до _____ роботи – <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, незначні помилки в оформленні – 8, значні помилки в оформленні – 4, оформлення переважно неправильне – 0)	
3	Наявність фундаментальних робіт, наукових джерела за останні п'ять років, авторитетних праць іноземною мовою – <i>загалом 10 балів</i> (присутня – 10, частково – 5, відсутня – 0)	
4.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам – <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, відповідність неповна – 8, відповідність часткова – 4, не відповідає вимогам – 0)	
5.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам – <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, відповідність неповна – 8, відповідність часткова – 4, не відповідає вимогам – 0)	
6.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням – <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, відповідність неповна – 8, відповідність часткова – 4, не відповідає вимогам – 0)	
7.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам – <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, відповідність неповна – 8, відповідність часткова – 4, не відповідає вимогам – 0)	

8.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження – <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, відповідність неповна – 8, відповідність часткова – 4, не відповідає вимогам – 0)	
9.	Наявність наукової новизни (новий матеріал, нова методика його обробки, нова класифікація, вивчення донині невисвітлених аспектів порушеної проблеми, новітні методи дослідження) – <i>загалом 10 балів</i> (присутня – 10, частково – 5, відсутня – 0)	
10.	Апробація результатів дослідження – <i>загалом 10 балів</i> (виступ на науковій конференції – 5, виступ на науковій конференції та публікація статті – 10, відсутність апробації – 0)	

Усього набрано балів: _____

Зауваження _____

Оцінка:

«До захисту»

_____ (60-100 балів)

«На доопрацювання»

_____ (0-59 балів)

Висновок: робота може бути рекомендована до захисту / не може бути рекомендована до захисту.

Науковий керівник _____

(підпис)

(наук. ступ., вчене звання, прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 20__

РЕЦЕНЗІЯ НА БАКАЛАВРСЬКУ / МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ

Студента(-ки) _____ курсу групи _____ факультету
іноземної філології спеціальності 035 Філологія / 014 Середня освіта

(ПІБ студента)

за

темою _____

	Критерії	Оцінка в балах
1.	Наявність основних компонентів структури роботи — <i>загалом 10 балів</i> (усі компоненти присутні – 10, один компонент відсутній – 5, декілька компонентів відсутні – 0)	
2.	Відповідність оформлення роботи, посилань і списку використаних джерел нормативним вимогам до _____ роботи – <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, незначні помилки в оформленні – 8, значні помилки в оформленні – 4, оформлення переважно неправильне – 0)	
3	Наявність фундаментальних робіт, наукових джерела за останні п'ять років, авторитетних праць іноземною мовою – <i>загалом 10 балів</i> (присутня – 10, частково – 5, відсутня – 0)	
4.	Відповідність побудови вступу нормативним вимогам – <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, відповідність неповна – 8, відповідність часткова – 4, не відповідає вимогам – 0)	
5.	Відповідність огляду наукової літератури нормативним вимогам – <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, відповідність неповна – 8, відповідність часткова – 4, не відповідає вимогам – 0)	
6.	Відповідність аналітичної частини дослідження заявленій меті та завданням – <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, відповідність неповна – 8, відповідність часткова – 4, не відповідає вимогам – 0)	
7.	Відповідність практичної частини дослідження нормативним вимогам – <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, відповідність неповна – 8, відповідність часткова – 4, не відповідає вимогам – 0)	
8.	Відповідність висновків результатам теоретичної та практичної складових дослідження – <i>загалом 10 балів</i> (повна відповідність – 10, відповідність неповна – 8, відповідність часткова – 4, не відповідає вимогам – 0)	
9.	Наявність наукової новизни (новий матеріал, нова методика його обробки, нова класифікація, вивчення донині невисвітлених аспектів порушеної проблеми, новітні методи дослідження) – <i>загалом 10 балів</i>	

	(присутня – 10, частково – 5, відсутня – 0)	
10.	Відповідність стилю та мови, логічність та аргументованість викладення матеріалу, вільне володіння термінологією галузі – <i>загалом 10 балів</i> (присутня – 10, частково – 5, відсутня – 0)	

Усього набрано балів: _____

Зауваження _____

Рецензент _____
 (підпис) (наук. ступ., вчене звання, прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 20__